

Učební osnovy: Výtvarná výchova

Podle těchto učebních osnov se vyučuje ve třídách 1.N a 2.N šestiletého gymnázia od školního roku 2022/2023.

Zpracování osnovy předmětu výtvarná výchova koordinovala Mgr. Pavlína Hemerková a Bc. Martina Paloncy, DiS.

Časová dotace

Nižší gymnázium	1.N	2 hod.		
	2.N	1 hod.		
Vyšší gymnázium	3.N	2 hod., 1.V	2 hod.	
	4.N	2 hod., 2.V	2 hod.	
Celková dotace	šestileté gymnázium 6 hod., čtyřleté gymnázium 4 hod.			

Charakteristika předmětu

Oblast Umění a kultura je na gymnáziu zastoupena předměty – hudební výchova a výtvarná výchova. Studenti šestiletého studia (nižšího gymnázia) mají oba předměty zastoupeny v prvním a druhém ročníku. Studenti třetího a čtvrtého ročníku šestiletého studia a prvního a druhého ročníku čtyřletého studia si volí jeden z těchto předmětů.

Výtvarná výchova navazuje svým obsahem a cíli na výuku předmětu VV základní školy. Vyučování probíhá v odborné učebně, část hodinové dotace je vyčleněna na exkurze a návštěvy výstav. Odborná učebna a keramická dílna je určena také pro činnost zájmových kroužků.

V rámci VV probíhá výuka individuální, skupinová – týmová i projektová. K vyhledávání informací a podkladů využívají studenti možností knihoven, práce s internetem. Získané znalosti a dovednosti prohlubují návštěvou galerií, muzeí, zpracováním projektů a tematických úloh.

Obsah učiva je vnitřně členěn do dvou základních okruhů – Obrazové znakové systémy, které umožňují vytváření aktivních postojů k aktuálním obsahům obrazové komunikace, a Znakové systémy výtvarného umění, jež umožňují aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu.

Obsah učiva souvisí s náplní vzdělávacích oblastí, které rozvíjejí obraznost dalšími specifickými prostředky (hudba, literatura, dramatické obory aj.), je realizován především prostřednictvím tvůrčích činností, v jejichž očekávaných výstupech se propojuje hledisko tvorby, recepce a interpretace.

Výtvarné cítění motivuje studenta při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor hraje roli při formování hodnotového žebříčku. Vzdělávání v této oblasti vede studenta k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti. Takto pojaté vzdělávání je rozvíjeno tématem Umělecká tvorba a komunikace, které má interaktivní charakter a je povinným vzdělávacím obsahem pro HV i VV.

Na nižším gymnáziu

Studenti si uvědomují sebe samého jako jedince schopného originálními a tvůrčími postupy přispívat k vytváření uměleckých hodnot, jsou vedeni k rozvíjení a uplatňování vlastního myšlení, cítění, prožívání, představivosti a fantazie v procesu tvorby, uvědomují si vliv výchovy a vzdělání na rozvoj tvořivé osobnosti.

Studenti se v průběhu studia seznamují a pracují na vizuálně obrazných vyjádřeních v ucelených tematických okruzích, členěných na – Výtvarné osvojování skutečnosti, malířství a prostorová tvorba, dekorativní a užité práce, kompozice a koláž, grafické činnosti a ilustrace, výtvarné dílo, interpretace a prezentace tvorby, kultura a estetika prostředí.

Seznamují se se základními výtvarnými technikami, materiály, a výtvarnými pojmy, učí se pracovat nejen individuálně, ale také v týmu.

Studenti si vytvářejí pozitivní postoj ke kulturním hodnotám a jsou vychováváni ke kultivaci prostředí, rozvoji estetického cítění a vkusu.

Studenti se seznamují a pracují na vizuálně obrazných vyjádřeních v ucelených tematických okruzích, členěných na – Výtvarné osvojování skutečnosti, malba a prostorová tvorba, dekorativní a užité

Učební osnovy: Výtvarná výchova

práce, kompozice a koláž, grafické činnosti, výtvarné dílo, výtvarná kultura regionu, interpretace a prezentace tvorby, kultura a estetika prostředí.

Na vyšším gymnáziu

Studenti směřují k poznávání a porozumění umění prostřednictvím reflexe a vlastní tvorby, získávají povědomí o historických proměnách ve výtvarném umění a jejich vzájemné provázanosti v širších souvislostech.

Studenti se učí chápat umění jako specifický způsob komunikace mezi všemi účastníky uměleckého procesu, jsou vedeni ke schopnosti odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění.

Prohlubují si praktické dovednosti, i teoretické znalosti prostřednictvím klasických i netradičních výtvarných technik, pracují individuálně i v týmu, zapojují se do projektových prací a celkové kultivace prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Převládající metody a formy práce jsou založeny na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto reagují na skutečné zájmy a schopnosti studentů, na vzdělávací záměry a cíle výtvarné výchovy. Dále umožňují rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Důraz je kladen na co nejmenší verbalizování, střídá se práce ve skupinách s individuální činností a projektovými bloky.

V rámci výtvarné výchovy probíhá výuka individuální, skupinová i projektová. K vyhledávání informací a podkladů pro práci využívají studenti možností knihoven, práce s internetem a dalších dostupných informačních zdrojů. Získané znalosti a dovednosti si prohlubují návštěvou galerií, muzeí, zpracováváním projektů a tematických úloh. Studenti jsou vedeni k samostatnému a individuálnímu řešení zadaných úkolů i k vlastnímu hodnocení své práce, která je v co největším možném zastoupení prezentována v prostorách školy a ve výtvarných soutěžích.

V hodinách výtvarné výchovy učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Studenti vyhledávají informace k daným tématům a ty zpracovávají a uplatňují v procesu tvorby. Učí se prostřednictvím vlastní tvorby. Rozvíjejí si tvořivost aktivním osvojováním různých technik. S kulturou a uměním, základními uměleckými slohy, obecně používanými výtvarnými termíny se seznamují nenásilnou formou.

Kompetence k řešení problémů

Studenti si volí možnosti individuální či skupinové práce, při níž dokáží komunikovat se spolužáky. Dle možností si vybírají vhodné výtvarné techniky pro zpracování daného tématu, učí se uvážlivému posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní

Studenti využívají časový prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému a výtvarnému projevu, i mimojazykovému vyjadřování. nebojí se prosadit vlastní názor. Prezentují výsledky svých prací v prostorách školy, na příležitostných akcích, ve výtvarných soutěžích.

Kompetence sociální a personální

Studenti si upevňují zásady chování na kulturních akcích. Využívají možností spolupráce na společném díle na základě respektování názorů druhého, umí si obhájit svůj názor. Budují si zdravé sebevědomí, ale také sebekázeň. Využívají poskytnutý prostor pro osobité výtvarné projevy.

Učební osnovy: Výtvarná výchova

Kompetence občanské

Studenti si posilují pozitivní postoj k uměleckým dílům, kulturním tradicím, ale i tvorbě vlastní a spolužáků, rozvíjejí si smysl pro kulturní a estetické prostředí, pro tvořivost a estetické cítění.

Kompetence pracovní

Studenti se učí správně používat výtvarné potřeby, pomůcky, materiály, jak o ně pečovat. Využívají různé materiály a nástroje při tvůrčích činnostech. Organizují a plánují (zejména při skupinové tvorbě), učí se vytrvalosti, systematickosti při plnění zadaných úkolů, uplatňují tvořivost, nápaditost a snahu po dosažení kvalitního výsledku práce. Pokouší se využít získané dovednosti v praktickém životě.

Kompetence digitální

Studenti dokáží užít různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. Zvládají zpracovat prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace.

Studenti dokáží vyhledat a sdílet inspirační zdroje, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho, Prostějov
Učební osnovy: Výtvarná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV jsou rozpracovány do dílčích výstupů, kterých každý student dosahuje podle svých schopností.

ROČ	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY	PT DRU H
1. roč. nižší G	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - správně uplatňuje techniku kresby, kterou vhodně doplňuje dalšími výtvarnými postupy - vychází z představ i vlastních zkušeností	1N1 Výtvarné osvojování skutečnosti výtvarné osvojování skutečnosti (např. přírodniny, lidské tělo, architektura) - studijní, stínovaná kresba - kolorovaná kresba - perspektivní zkratky – perspektiva		P 11 P 01
1. roč. nižší G	- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků - zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - výtvarně zpracovává předlohu - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro	1N2 Malířství prostorová tvorba - malířské a kombinované techniky - plošná a prostorová výtvarná tvorba - 3D grafika - vizuální prostředky – jejich potenciál, kombinace, experiment; tvůrčí záměr, metody, postupy, prostředky; různorodá východiska pro tvorbu; prezentace, interakce s publikem	Přesahy: D – koláž, asambláž – nové metody výtvarných směrů 1.pol. 20. st. (kubismus, dadaismus) (digitální kompetence)	P 12 P 13 P 04

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	vlastní osobité vyjádření - uplatňuje malířské techniky a citlivě kombinuje s jiným materiálem			
1. roč. nižší G	- vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření - citlivě vybírá více výtvarných technik při kompozičním řešení plochy - pracuje s technikou koláže	1N3 Kompozice a koláž - kompoziční práce s prvky koláže - práce individuální i skupinová		P 12 P 13
1. roč. nižší G	- rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - využívá dekorativních postupů se symbolickým obsahem - vychází z vlastních představ, fantazie a zkušeností získaných svými smysly	1N4 Dekorativní a užité práce - užité práce s dekorativními prvky - využití netradičních výtvarných technik (př. mozaika, intarzie, vitráž apod.) - výtvarné zpracování lidových tradic a zvyků		
1. roč. nižší G	- rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - pro výtvarné činnosti užívá možnosti práce na PC - seznamuje se s typografickými možnostmi při grafických pracích	1N5 Grafika, ilustrace - netradiční techniky, práce s písmem (typografie) - využití možností práce na PC - digitální písmo, fonty digitální foto sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace (běžné i originální); prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment; prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	(digitální kompetence)	
1. roč. nižší G	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - využívá přitom svých prožitků, znalostí, osobních zkušeností	1N6 Výtvarné dílo - zpracování předlohy zvolenou technikou - dotváření zvolené předlohy		

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	- vybírá si a výtvarně zpracovává předlohu zvolenou technikou			
1. roč. nižší G	- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - porovnává různé interpretace VOV (uměleckých děl) - poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování umělců - dokáže zdůvodnit svůj postoj k výtvarnému dílu - sdělí, rozdíly užitých technik a popíše, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu - nechává se inspirovat tvorbou ostatních	Interpretace a prezentace tvorby použité prostředky a techniky při tvorbě VOV podobnosti a odlišnosti VOV porovnání VOV sebehodnocení a hodnocení		
1. roč. nižší G	- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - samostatně vytvořené VOV dle možností vhodnou formou prezentuje	1N7 Kultivace a estetika prostředí - kultivace prostředí školy vytvořenými pracemi - využití VOV na školních akcích - zapojování do soutěží		P 01
2. roč. nižší G	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - samostatně vybírá a vytváří širokou škálu vizuálně obrazných elementů z vlastních představ, vnímání a poznání - uplatňuje osobitý výtvarný přístup k realitě	2N1 Výtvarné osvojování skutečnosti - využití různých kresebných materiálů a postupů (tematika – portrét) - kresba – základ pro další výtvarné postupy		P 11
2. roč. nižší G	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření - citlivě řeší kompoziční práci zvolenou výtvarnou technikou s přihlédnutím	2N2 Kompozice, koláž - řešení plochy při dodržování kompozičních zásad - zvolená výtvarná technika, případně kombinace více technik - práce individuální i skupinová	Přesahy: D, Čj – kubismus (nová výtvarná metoda – koláž),	P 14

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	- k rozměru formátu - využívá zapojení více smyslů			
2. roč. nižší G	- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - na základě získaných zkušeností a znalostí pracuje s různými technikami malby, zvládá teoretické poznatky o barvách a míchání barev - rozlišuje kresba a malbu a další výtvarné postupy	2N3 Malířství - malba různými technikami dle výběru studentů (v závislosti na tématu a formátu)	Přesahy: D, Čj – malířství v renesanci, baroku (zátiší)	
2. roč. nižší G	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření - pro výtvarné činnosti užívá klasické výtvarné vyjadřovací prostředky a některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	2N4 Grafické činnosti - reklama - práce s písmem - využití možností práce na PC - vlastní portfolio – foto, prezentace, animace sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace (běžné i originální); prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment; prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	(digitální kompetence)	P 12 P 13
2. roč. nižší G	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - využívá přitom svých prožitků, znalostí, osobních zkušeností - vybírá si a výtvarně zpracovává předlohu zvolenou technikou	Výtvarné dílo - kresba, malba a kombinované techniky pro výtvarné zpracování uměleckých děl		

Učební osnovy: Výtvarná výchova

2. roč. nižší G	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - orientuje se ve významných památkách svého města, seznamuje se s výstavními prostory a galeriemi, významnými umělci svého regionu	2N5 Výtvarná kultura regionu - poznávání památek města - práce na PC – vyhledávání zadaného tématu	Přesahy: Čj, Hv, D – odborný styl (referát, výklad)	
2. roč. nižší G	- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - porovnává různé interpretace VOV (uměleckých děl) - poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování umělců - dokáže zdůvodnit svůj postoj k výtvarnému dílu - sdělí, rozdíly užitých technik a popíše, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu - nechává se inspirovat tvorbou ostatních - prezentuje svou tvorbu a názor před ostatními	Interpretace a prezentace tvorby použité prostředky a techniky při tvorbě VOV podobnosti a odlišnosti VOV porovnání VOV sebehodnocení a hodnocení		
2. roč. nižší G	- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - zapojuje se do vybraných výtvarných soutěží - samostatně vytvořená vizuálně obrazná vyjádření dle možností vhodnou formou prezentuje - prohlubuje si estetické cítění pro kultivaci životního prostředí (třídy,	2N6 Kultura a estetika prostředí - umění instalace VOV (prací vlastních i jiných) - výtvarné soutěže		P 01 P 04

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	školy, okolí)			
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- objasní roli autora, příjemce a interpreta při - utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření (dále jen VOV) - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky - prostředky pro uskutečňování svých projektů	1NV1 Linie, barva, kompozice - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační - výtvarné experimentování – dekalk, zapojení těla, stopy člověka	Přesahy: D – pravěké umění	P 11
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- využívá znalosti aktuálních způsobů - vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy - samostatně experimentuje s různými VO - prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	1NV2 Grafika, písmo, znak - užitá grafika – plakát – práce individuální i skupinová - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační - vztah slova a obrazu, požadavek obecné srozumitelnosti		P 12 P 13 P 15 P 52
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- rozpozná specifickou VOV a vědomě uplatňuje jejich prostředky při vlastní tvorbě - využívá osobní prožitky, zkušenosti a znalosti při tvorbě individuální i kolektivní, vhodně interpretuje své dílo, aktivně vstupuje do procesu komunikace - vytváří si přehled VOV dle svých kritérií	1NV3 Základní druhy výtvarného umění – terminologie - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikativní - prostorová kolektivní práce s následnou adjustací, vytvořená na základě individuální studijní stínované kresby - VOV jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku		P 11
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- na příkladech VOV uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě - na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl	1NV4 Zátíší - zátíší v uměleckých slozích – proměnlivost obrazu v čase, prostorové chápání u VOV, celistvost a rozklad tvaru, - interakce s VOV v roli autora, příjemce, interpreta	Přesahy: D, Hv – renesance, baroko Kubismus, IVT – vyhledávání informací, práce s internetem	P 11
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit	1NV5 Subjekt v uměleckém procesu - role subjektu v uměleckém procesu - vyjádření pocitů, stavů, hledání vlastního výrazu - bod, linie, barva (akční umění)	Přesahy: D – soudobé umění (akční umění, happening) - umělecká tvorba a komunikace (VV+HV)	P 11

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí			
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- v konkrétních příkladech VOV vlastní tvorby nalézá, vybírá a uplatňuje pro ně charakteristické prostředky, - využívá aktuálních způsobů vyjadřování, uměleckých vyjadřovacích prostředků současného výtvarného umění, i technických možností zvoleného média - objasní vliv komunikace na přijetí a interpretaci VOV, aktivně vstupuje do procesu komunikace	1NV6 Uplatnění symbolu ve VOV - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a obrazové komunikace - uplatnění symbolu, srozumitelnosti, reklamy	Přesahy: ZSV – reklama, masmédiá	P 12 P 13
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními VOV uplatňovanými v běžné komunikaci - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí VOV - nalézá, vybírá, využívá odpovídající prostředky pro zpracování VOV	1NV7 Vývoj oděvů ve výtvarných slozích - VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikativní, jako prostředek zpracování vlastního návrhu kostýmu - taktilní a haptické kvality vlastního díla - stírání hranic umění – neumění	Přesahy – D – slohy přelomu 19. -20. st. – secese (A. Mucha), IVT – vyhledávání informací, práce s internetem	P 11 P 12 P 13 P 15
3. roč. nižší 1. roč. vyšší G	- rozpoznává specifičnosti VOV - znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci - vytváří si přehled VOV podle samostatně zvolených kritérií	1NV8 Koláž, asambláž, umění instalace a kultivace prostředí - kresba - zrušení hranice umění – neumění (práce s netradičním materiálem s využitím kombinovaných technik) - chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (konstrukce a následná adjustace jednoduchých mobilů a prostor. prací) - interakce s VOV v roli autora, příjemce, interpreta	Přesahy: D, Čj – výtvarné směry 1.pol.20.st., IVT – vyhledávání informací, práce s internetem	P 12 P 13 P 15
3. roč. nižší	- rozlišuje umělecké směry a slohy z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších VOV	1NV9 Architektura – slohy - světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů	Přesahy: Čj, Hv, D – odborný styl (referát, výklad) IVT – vyhledávání informací, práce	

Učební osnovy: Výtvarná výchova

1. roč. vyšší G	- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný, dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu - objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	evropského kulturního okruhu - umělecký proces a jeho vývoj - úloha komunikace v uměleckém procesu	s internetem - umělecká tvorba a komunikace (VV+HV)	
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů - na konkrétních příkladech VOV objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	2NV1 Ilustrace, ilustrátoři - interakce s VOV v roli autora, příjemce a interpreta - výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku - analyticko – syntetické zpracování vlastních výtvarných projektů s využitím vybraných druhů výtvarných technik - vztah slova a obrazu (kniha, ilustrace, leporelo, animovaný film)		P 11 P 12 P 13 P 51
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- v konkrétních příkladech VOV vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky - využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	2NV2 Užité grafika, reklama - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní, komunikační - vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci - uplatnění symbolu, srozumitelnost díla	Přesahy: D, Čj – výtvarné směry 1.pol.20.st. (geometrická abstrakce), IVT – vyhledávání informací, práce s internetem, ZSV – reklama, masmédiá	P 12 P 13 P 15 P 51 P 52
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci VOV, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu - rozlišuje umělecké slohy a směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších VOV - na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní	2NV3 Přehled uměleckých směrů 19. století - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní, komunikační - racionální a smyslová tvorba založená na individuální studijní kresbě a následné kompozici týmového VOV	Přesahy: IVT – vyhledávání informací, práce s internetem - umělecká tvorba a komunikace (VV+HV)	

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl			
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- pojmenuje účinky VOV na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání - na příkladech VOV objasní, zda a jak se vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace - samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	2NV4 Malířské postupy - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační - výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku - relativita barevného vidění, akční tvorba, expresivní a fantazijní VOV - figurace a nefigurace, abstrakce	Přesahy: D, Hv – impresionismus, - umělecká tvorba a komunikace (VV+HV)	P 11
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- na příkladech VOV vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky - na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu VOV a jeho účinku v procesu komunikace - charakterizuje obsahové souvislosti vlastních VOV a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků - na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní okolnosti vzniku uměleckých děl	2NV5 Portrét - vizuálně obrazové znakové systémy z hlediska poznání a komunikace - vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci - tvůrčí potenciál podvědomí - portrétní tvorba		P 11
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- pojmenuje účinky VOV na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí VOV - své kontakty a poznatky získané z výtvarného umění uvádí do vztahů	2NV6 Symbolika ve výtvarném projevu, umění instalace - uplatnění VOV v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační - výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku - chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru - požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy citace a metaznak - vztah slova a obrazu, vznik a uplatnění		P 12 P 13 P 15

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	s aktuálními uměleckými projevy a s ostatními VOV, uplatňovanými v běžné komunikaci - vytváří si přehled uměleckých VOV podle samostatně zvolených kritérií	symbolu		
4. roč. nižší 2. roč. vyšší G	- na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká VOV působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot - rozlišuje umělecké slohy a směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších VOV - rozpoznává specifčnosti vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	2NV7 Hlavní znaky uměleckých slohů - zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu - vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace	Přesahy: Čj, Hv, D – odborný styl (referát, výklad) IVT – vyhledávání informací, práce s internetem - umělecká tvorba a komunikace (VV+HV)	

Umělecká tvorba a komunikace – společný oddíl Hv+Vv – výstupy budou průběžně zařazovány do výuky EVv jednotlivých ročníků

	- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních uměleckých aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti - dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku - snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí	- role subjektu v uměleckém procesu - vyjádření pocitů a stavů, hledání vlastního výrazu, realizace a prezentace uměleckého díla		P 11
	- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci	- historické proměny umění, role umělce ve společnosti - publikum a jeho účast v uměleckém procesu, proměny dneška	Přesahy: IVT – vyhledávání informací a práce s internetem D, Čj	P 32 P 24 P 15

Učební osnovy: Výtvarná výchova

	- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti - objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu	- umělecký proces a jeho vývoj, tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta - společné exkurze, návštěva výstavy, koncertu		
	- objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu	- úloha komunikace v uměleckém procesu - filmové a muzikálové umění		